

numer **82/ 12.2010**
www.autyzmirodzina.org

INFORMATOR REGIONALNEGO STOWARZYSZENIA NA RZECZ OSÓB AUTYSTYCZNYCH I ICH RODZIN

Redakcja: Liliana Bujala

DOBIEGŁ KOŃCA WSPÓLNY PROGRAM Z UM KATOWICE

„Profilaktyka i wczesna diagnoza zaburzeń rozwoju ze spektrum autyzmu. Program pilotażowy” - przeznaczony dla mieszkańców Katowic, dla dzieci dotychczas niediagnozowanych. 26 listopada odbyło się ostateczne spotkanie w Niepublicznym Przedszkolu BAJKOWE ul. Modrzewiowa 30A, gdzie 18 rodziców dostało diagnozę i wytyczne do dalszego postępowania z dzieckiem.

Celem projektu było upowszechnienie wiedzy (do wszystkich pediatrów w Katowicach zostały rozesłane ulotki na temat symptomów zaburzeń rozwojowych ze spektrum autyzmu u dzieci), utworzenie zespołu specjalistów do wstępnej diagnozy i udzielenie wczesnej konsultacji dzieciom, u których zauważa się zaburzenia rozwoju mogące odpowiadać zaburzeniom autystycznym.

Od lat problem osób autystycznych i zaburzeń pokrewnych pozostaje nierozwiązany. Pamiętać trzeba, że nieleczony autyzm jest dynamiczną chorobą, a nieleczony z wiekiem pogłębia się i prowadzi do znacznej niepełnosprawności, co pociąga za sobą znaczne koszty ponoszone nie tylko przez rodziców, ale i całe społeczeństwo! Stowarzyszenie powoli stara się zmienić tę rzeczywistość i mamy nadzieję, że założone cele projektu prowadzonego dzięki Miastu Katowice zostały w pełni spełnione.

Następnym celem jest udział w konkursie pod tytułem "Prowadzenie działań z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia mających na celu utrzymanie i poprawę zdrowia mieszkańców Katowic oraz związanej z nim jakości życia".

Danuta Billewicz i Ewa Pasterczyk

MANDALE

Praca z mandalą wywiera bardzo korzystny wpływ na kształcenie uczniów już od pierwszego etapu nauczania. Pobudza i rozwija twórcze myślenie, które jest podstawą kreatywnej edukacji. Powiązanie mandali z planem nauczania przynosi doskonałe efekty, zwłaszcza w aspekcie teorii inteligencji emocjonalnej propagowanej przez amerykańskiego psychologa Howarda Gardnera. Twierdził on, że postrzegamy świat na co najmniej osiem różnych sposobów, szczególnie nacisk kładąc na inteligencję interpersonalną i intrapersonalną. Ta ostatnia dąży do samowiedzy, a właśnie mandala, będąc "obrazem duszy" autora, jest świetnym narzędziem do poznania siebie. Zastosowanie metod aktywizujących wyobraźnię, a zwłaszcza rysowanie mandali, staje się w Polsce coraz bardziej popularne. Powstają programy komputerowe służące do tworzenia tych kompozycji, wydawane są gotowe szablony do ich kolorowania, organizuje się szkolenia i warsztaty. Mieliśmy możliwość obserwowania z bliska ceremonii sypania mandali przez tybetańskich mnichów, którzy gościli między innymi w Szczecinie i Krakowie.

Jak wykorzystać mandalę?
Większość nauczycieli stosujących technikę mandali, jest zachwycona i jednocześnie zaskoczona rezultatami. Zaleca się pracę z mandalą w świetlicach szkolnych, na lekcjach plastyki, sztuki, podczas wszelkiego typu zajęć - jako wstępny etap **wyciszający i poprawiający koncentrację**. Nauczyciele matematyki wykorzystują ją przy okazji omawiania zasad symetrii. Nie można pominąć także jej oczywistych funkcji dekoracyjnych, kolorowe kompozycje ozdobią ściany klas, korytarzy, świetlic. Można organizować konkursy prac, wyłaniać i nagradzać

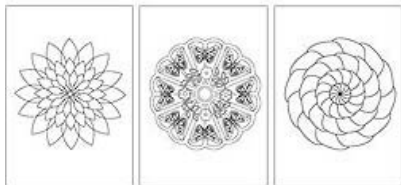
laureatów, przygotowywać wystawy lub wirtualne galerie.

Do pracy twórczej wykorzystuje się, oprócz pisaków i kredek, także plastelinę, ryż, wycinki gazet, kolorowy papier i farby. Niektórzy także haftują i rzeźbią. Należy jednak pamiętać, że praca nad mandalą powinna odbywać się w ciszy i skupieniu, można włączyć spokojną lub powiązaną z tematem rysunku muzykę.

Jak wynika z obserwacji nauczycieli i psychologów, technika mandali uspokaja i wycisza również dzieci nadpobudliwe psychoruchowo (ilość dzieci w wieku szkolnym dotkniętych tym schorzeniem szacuje się na 3-5%), ułatwia koncentrację, prowadzi do wytrwałości i konsekwencji w działaniu, sprzyja wewnętrznej integracji. Z drugiej strony zauważono wzrost aktywności dzieci nieśmiałych, biernych, poprzez radość tworzenia otwierają się, stają się odważniejsze i bardziej komunikatywne w stosunku do rówieśników. Należy dodać, że specyficzna atmosfera, jaka wytwarza się podczas malowania, łagodzi napięcia, nieporozumienia i agresję wśród dzieci.

I wreszcie, rysowanie mandali to dobra okazja do poznania warsztatu plastycznego, kształcenia zdolności manualnych i techniki rysunku, ćwiczy motorykę dłoni najmłodszych uczniów, uczy jak dobierać kolory, kształty, typ kreski, pozwala na wypracowanie własnego stylu.

Źródło: www.mandale.info – strona wydawnictwa WIR, które specjalizuje się w książkowych wydaniach mandali. Oto niektóre z wzorów:

ASYSTENT DLA DOROSŁEGO AUTYSTYKA

Beneficjent zadania: mężczyzna w wieku 24 lat, upośledzony umysłowo w stopniu głębokim, z mózgowym porażeniem dziecięcym, cechami autyzmu i epilepsją. Ze względu na zaburzenia zachowania nie nadawał się do spełnienia obowiązku szkolnego na terenie szkoły. Wieloletnie przebywanie w izolacji od grupy rówieśniczej, objęcie niewielką ilością godzin nauczania indywidualnego, nieuczestniczenie w zajęciach pozaszkolnych (wycieczki, kółka zainteresowań, itp.), nie dało mu szans na przystosowanie się do życia w grupie i tym samym uniemożliwiło objęcie go zajęciami w świetlicy terapeutycznej lub innymi, przeznaczonymi dla osób dorosłych).

Cel zadania: Osoby z zaburzeniami zachowania opisanymi ww., z jednej strony, tracą swój najlepszy czas na integrację społeczną, ale z drugiej strony często dopiero po przejściu trudnego okresu dojrzewania stają się gotowe do terapii, otwierają się na ludzi. Rozwiązaniem systemowym dla takich osób mogłoby być przydzielenie asystenta osoby niepełnosprawnej, który w miarę możliwości pomógłby nadrobić braki osoby niepełnosprawnej w socjalizacji i umożliwić jej wejście do grupy, np. w świetlicy terapeutycznej.

Zadaniem asystenta ON miałyby być również odciążenie bardzo dotąd przeciążonych rodziców, z których zwykle jeden porzucił pracę w celu całodobowego sprawowania opieki. Celem zadania było udowodnienie tej tezy w oparciu o zorganizowanie stażu na asystenta dla osoby o opisanych deficytach, zgłoszonej do Stowarzyszenia „W Stronę Słońca” przez matkę.

Opis zadania: Stowarzyszenie podpisało umowę z tuskim Państwowym Urzędem Pracy o zorganizowanie stażu na stanowisku asystenta

dorosłej osoby niepełnosprawnej. Zapewniło konsultacje z doświadczonym oligofrenopedagogiem i opiekę doświadczonego asystenta osoby niepełnosprawnej.

Wnioski: Cele stażu zostały spełnione. Asystent uzyskał zakładane umiejętności, przedstawiając karty obserwacji z wszystkich przepracowanych dni oraz profesjonalny program rehabilitacji dla wszystkich sfer rozwojowych podopiecznego, który może być prowadzony przez rodziców lub asystenta na stałe przydzielonego tej osobie. Z relacji matki wynika, że między asystentem a synem zawiązała się bardzo silna więź, oparta na wzajemnym zrozumieniu oczekiwań i przestrzeganiu granic. Po krótkim okresie adaptacji rodzice mogli wychodzić na dłużej z domu. Asystent był w stanie dopilnować najbardziej podstawowe potrzeby podopiecznego (pomoc przy jedzeniu i przy czynnościach fizjologicznych), jak i urozmaicać czas zabawami i elementami terapii we wszystkich sferach rozwojowych podopiecznego, w tym także wyjściami poza dom.

Ograniczony okres czasu stażu uniemożliwił przygotowania podopiecznego do uczestniczenia w zajęciach grupowych np. w świetlicy terapeutycznej, jednak udowodnił że zmiany podążały w pożądanym kierunku. Był to również czas od dawna oczekiwanego wytchnienia dla rodziców. Jesteśmy przekonani, że rozwiązaniem dla osób z głębokim upośledzeniem umysłowym, które ze względu na zaburzenia zachowania nie nadawały się do spełnienia obowiązku szkolnego na terenie szkoły i które na czas dorosłości są skazane wyłącznie na przebywanie w domu ze starzejącymi się rodzicami, zmęczonymi całodobową opieką nad nimi – jest zatrudnianie asystentów osoby niepełnosprawnej.

Liliana Bujala, z materiałów Stowarzyszenia W Stronę Słońca, Tychy, 8-12-2010.